

1.2. Alevi Bektaşi Nefesleri

Mevlevi mûsikîsinden sonra en zengin tarikat mûsikîlerinden bir tanesi Bektaşi mûsikîsidir. Hiç şüphesiz bu zenginliğin sebeplerinin başında kendine özgü mûsikî formlarının ve bir zikir anlayışının bulunması gelir.

Mevlevilikte ney sazına büyük önem atfedilirken insanın en önemli bölgesinin başı olduğu, neyin de insan başı gibi yedi delikli olduğundan bahsedilir. Aynı önemi Alevi-Bektaşi inanışı/kültürü saza (bağlama)

Hacı Bektaş Veli Dergahı

yüklemektedirler. Perdelerin sayılarının Kırkları sembolize ederek genellikle kırk, kimi zaman ise tellerin sayısının on iki imamı sembolize ederek on iki olduğuna inanırlar. Mevleviler geleneklerinde neye abdest almadan dokunmazlarken Bektaşiler aynı saygıyı bağlamaya gösterirler. Cem esnasında çalmaya başlamadan önce onu yüksekte tutar ve öperler.

Dinî mûsikîmiz formlara ayrılırken, melodik yapılarından daha çok şiirlerdeki konular etkili olmuştur. Örneğin Nefes; "Bektaşi şairler tarafından yazılmış ve Bektaşi tekkelerinde okunmak üzere çeşitli makamlardan küçük usullerle bestelenmiş manzum ilahîler" şeklinde tarif edilir. Bunların ilahîlerden farkı, Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ile beraber Hz. Ali'nin (r.a.) de methiyesine yer verilmesidir. Böylelikle, müzik değişmese de konu değiştiği için farklı bir form adını alır. Oysa, ilahîlerden makam, usul ve tavır bakımından fazla bir farkı yoktur. Bektaşi tekkelerinde ve diğer tekkelerde okunan Bektaşi formlarını da konularına göre ayırmak yapılabilecek en sağlıklı tasnif olacaktır. Bunun yanı sıra düvaz, taşlama, devriye gibi birçok form da deyiş olarak nitelendirilmiştir.